

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.
Ček. rač. začasno št. 13.321.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din,

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Malloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste

glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izpremembra škandalozne pogodbe.

Nastavljenci Kons. društva za Slov. se pripravljajo na svoj občni zbor, ki bo 8. tm. Iz centrale so jim poslali predlog nove službene pragmatike, ki ga je sestavil morebiti g. dr. Žerjav ali kak drug tak Kristanu podoban gospod, ki si hoče pridobiti zaupanje „podložnih“ s tem, da jih imenuje „tovariše“, G. Kristan bi tega ne storil, ker še ni slekel socialističnega kožuha in bi zaradi demagogije vsekakor rabil naslov „sodrug“. Stvarno je ta službeni red precej dober in bi bil v stari Avstriji sprejet morebiti s precejšnjim zadovoljstvom; tudi nastavljenci modernih bank bi ga najbrž smatrali za precej dobrega. Zelo mnogo paragrafov ima in precej birokratske izkušnje je pokazal, kdor ga je sestavil. — To je ena stran. Druga stran je pa socializem. Z vidika socialistične družbe, in sicer ne samo tiste bodoče, ki pravijo Kristani, „da je še ne bo tako kmalu“, ampak tudi z vidika sedanje socialistične družbe in sicer predvsem z vidika tistih 17.000 članov Kons. društva za Slov., ki to društvo tvorijo in vzdržujejo in ki so torej že družba in sicer prava družabna ali socialistična družba, z vidika te družbe so predloženi paragrafi popolnoma zanič. Vsa moč ostane še nadalje v rokah gospodov „višjih“ nastavljenec, ki imajo s pomočjo kristanovskih škandaloznih pravic patent na vodstvo zadruga. Pomislite le na primer: Če bi naš strankin tajnik, ki je gospodar v tajništvu, imel razen sebe v načelstvu SSJ same uslužbenke svojega tajništva, potem bi lahko delal popolnoma samovoljno, ker nastavljenci morajo biti njemu podrejeni in bi že iz navade glasovali vselej tako, kakor bi on hotel. Seveda, pri nas bi vsaj načelo javnosti vplivalo, da bi se ne mogle vršiti kravje kupcije, v Kons. društvu pa vlada, diplomacija in trgovska tajnost. Pomislite na to primer, potem pa preudarite, če bi tudi v naši stranki ne bilo mogoče odstraniti take škandalozna pravila! In če bi tajnik govoril, da je vseeno, kakšna da so pravila — ali bi mogel tak tajnik sploh še reči kakšno besedo na kongresu? In če bi zaradi nerodnosti delegatov vseeno zmagal, ali ne bi potem stranka izgubila popolnoma vse zavodne sodruge? Na to primer mislite, potem se pa spomnite, da mora vsak izmed teh 17.000 članov plačati na mesec več nego 2 Din zadruga, davka, kajti 10% obresti od deleža 300 Din bi znašale na leto 30 Din, na mesec torej 2:50 Din. In vsi ti prispevki, ki jih člani plačujejo nezvestno (ali sedaj razumete, kakšen pomen ima mesečno obračunavanje?) dalje pa vse imetje, ki so ga člani v 16 letih skupaj znosili, vse imetje zadruga in vse poštivovalno delo njenih članov, vse to skupaj se kar nekje v pesku izgublja in gospodje „višji“ se vsak trenutek izgovarjajo, kako težka je konkurenca s kapitalističnimi trgovci! Ti trgovci pa trgujejo par let, pa imajo že milijone...

Le 3 paragrafe si oglejmo, pa bomo takoj videli, za kaj gre gospodom „višjim tovarišem“:

§ 9. Za te (t. j. „višje“) uradnike veljajo predvsem določila službene pogodbe, ki so jo sklenili z zavodom. V kolikor v pogodbi ni posebnih določil, veljajo zanje predpisi tega službenega reda.

§ 10. V slučaju disciplinarnega prestopa sestavi načelstvo in nadzorstvo disciplinarno komisijo ad hoc, ki šteje 3 člane, in sicer enega člana iz nadzorstva, ki je obenem predsednik komisije, ravnatelja in enega uradnika iste službene stopnje z obtožencem. Radi postopanja nima komisija nikakih predpisov.

§ 11. O službeni dodelitvi nameščencev odločuje izključno ravnateljstvo.

§ 9. pravi, da ostanejo znane pogodbe v veljavi.

§ 10. določa, da bo ravnateljstvo in nadzorstvo pohodilo vsakega, kdor se bo predrznil misliti s svojo glavo (da je nadzorstvo odvisno od ravnateljstva, je pokazalo glasovanje na zadnjem občnem zboru, na katerem je slavno vodstvo dalo pravici 3 glasove, korupciji pa 18!)

§ 11. pa prav jasno potrjuje stari centralistični sistem — ljudje, ki poznajo krajevne razmere, nimajo nič besede, kvečjemu če gredo prosit škofa naj odstavi neljubega kaplana in jim pošlje tistega, ki ga imajo vsi radi. Pa še se bo škof zgovarjal na papeža, češ, višji božji interesi zahtevajo, da

ostane tako, kakor je, le potrpite, potem bo vaše zasluženje večje...

Seveda bo Kristan lahko zmagoval, dokler se bodo nastavljenci bali za svoj suhi kruhek! Nastavljenci, ki v Kons. društvu delajo, se ne smejo čutiti samo nastavljence, ampak tudi člane! Morajo v vseh slučajih držati s članstvom, nikdar pa ne s tistimi magnati, ki imajo danes te člane v rokah. Ne smejo biti podobni Orjuni, ki misli, da brani državo, kadar brani Pašiča, Pribičevića in Žerjava.

Da se člani ne bodo preveč bali, ampak da bodo imeli primerno podporo od organiziranega delavstva, morajo biti organizirani ne samo v društvu nastavljenec, ki je premajhno in ne more imeti moči, ampak v kaki veliki strokovni organizaciji. Ljubljanska gospoda predlaga Društvo privatnih nameščencev — že ve zakaj. To društvo ni še na nobenem polju pokazalo socialistične barve. Zakaj bi se naši nastavljenci bali biti z nami skupaj organizirani? Kovinarji, rudarji in stavbinci tvorijo glavne kadre Kons. društva, zakaj ne bi bili nastavljenci organizirani v eni izmed njih organizacij? Zlasti v celjski Splošni del. uniji bi po njenih pravilih lahko tvorili posebni odtsek. Saj so naši nastavljenci morebiti v največji meri poklicani graditi boljše bodočnost delavstva, le žal, da je zaradi koritarskih razmer ne morejo graditi! Ker Kristanova „Strokovna komisija“ noče postaviti splošne organizacije, v kateri bi imele prostora vse posamezne stroke, ki nimajo dovolj članov za lastno organizacijo, so pravila te Unije še najbolj prikladna za to. Če se to izvrši, bo imel vsak nastavljenec Kons. društva trdnjšo hrbenico, ker bo imel za seboj trdno strokovno organizacijo, ki je priključena Strokovni komisiji. To je pot, po kateri bo Strokovna komisija prej ozdravela, pa tudi škandalozna pogodba „višjih“ gospodov v Kons. društvu bo veliko prej resnično izpremenjena. Kdor se bo iz kakršnihkoli formalnih ozirov postavljal proti temu, ga boste spoznali za Kristanovega priganjača.

Ljubezen do bližnjega

(po klerikalni morali.)

Kadar govorite o ljubezni, hočete le s sladkimi besedami opojiti svoje bližnje, škripajoče z zobmi od lakote in besa. Domišljate si, da bi, če bi se vam morda posrečilo omečiti srca tistih, ki jih zatirate, da bi nemara oslabili tudi njih pravično maščevanje. Pretvarjate se, kadar imenujete brate ljudi, ki ste jih zatirali. Lažete, če oznanjate ljubezen tistim, v katerih srca ste sami posejali zavist. gnev in srd.

Pač pa ste odkritosrčni, če pridigate svojim bližnjim: Ljubite nas! Toda za te besede skrivate druge bolj resnične: Prenašajte potrpežljivo, ne budite se, ne godrnjajte zaradi težkega jarma dela, ponižanja in revščine, ki smo vam ga napravili. Toda vsi drzno lažete, kadar pravite svojim sužnjem: Tudi mi vas ljubimo.

Sužnjem ni mogoče ljubiti. Le sovražiti jih je mogoče ali pa se jih bati.

In iz strahu pred njimi učite sedaj svoje sužnje ljubezni.

Evangelij? Njegove strani so že davno otipane z umazanimi rokami silnikov, toda po njem segate kakor po orožju, da bi se rešili povodnji pravičnosti, ki je sprejela tako okrutne načine.

V vaših srcih sploh ni ljubezni. V sebi imate tri stooke pošasti, ki pazno gledajo na vaš zaspani mir, na ravnovesje vaše duše, da se ne bi v njej dvignila resnica življenja in stvarjajoči nagon; v vaših srcih prebivajo trije Cerberi: pohlepnost, prostaštvo, laž. — (Maksim Gorki: Odgovori.)

Proletarci!

Gostilne in kavarne, ki nočejo vašega lista, najbrž tudi vašega denarja ne marajo.

Ustrezite jim!

Konferenca Male antante bo najbrže prelozena in se bo vršila šele po končanem zborovanju Zveze narodov in sicer ne v Pragi, temveč v Ženevi. Nekaj gospodom diplomatom ne gre v klas.

Razno.

Klerikalci znajo lepo pisati proti nasilju. Dobro bo, če si spravimo par števil „Slovenca“ iz teh dni za kak poznejši čas. — Pa tudi nazaj se lahko spominimo: ko so bili klerikalci l. 1920. na vladi, so s pravcatim nasiljem streljali na ljudstvo. Zaloška cesta ostane večer spomin. Če bi bil g. dr. Brejc takrat orožnikom naročil, naj manifestante preiščejo, če niso orožja in če bi bil neoboroženim dovolil manifestirati, bi se ne bilo nič zgodilo! Takrat je bil na vladi, takrat naj bi bil vedel, kaj je njegova dolžnost, ne pa da zdaj tako lepo svetuje. No — morebiti se je takrat „motil“, zato bomo počakali, kaj bodo klerikalci napravili, ko jih bo sedanja narodnjakarska gonja zopet spravila na konja!

G. veliki župan Špora je morebiti sin železniškega uradnika! Če je to res, potem bo treba v sedanjih „narodnih“ časih ugotoviti, da je bil ta žel. uradnik sam vrlo naroden mož in da se je v njegovi rodbini vedno le po domače govorilo, da pa se je govorilo v nemščini, če je bil doma kak njegov sin, ki je bil cesarsko kraljevi uradnik.

Narodnih sporov ne delajo listi, ki spoštujejo svojo narodnost, ampak tisti, ki jo zatajujejo: Nemci, ki se v Jugoslaviji šulijo med Slovence, in Slovenci, ki so se v Avstriji šulili med Nemce. Poturčenec je vselej hujši od Turka, ker hoče s svojim janičarskim junaštvom dokazati, da je pravi Turk. Vi pa, ki ste spoštovali in še spoštujete spomin svojih očetov, ki so vam dali vse, kar imate, namreč življenje, vi se ne bojte poturčencev, ker edinole vaš strah daje poturčencem njih moč!

Monarhija je po Bogu sankcionirana državna oblika; kdor si je pred desetimi leti in še mnogo pozneje upal o tem domisliti, je bil deležen po katoliškem naziranju smrtnega greha, po nacionalističnem pa veleizdajstva, ki se je poplačalo s smrtjo. Ker ljudstva v to božjo in nacionalistično-človeško razlago vseeno niso hotela verjeti, se je uprizorila svetovna vojna, ko ta še vedno ni nič izdala, so varubi monarhističnih režimov organizirali nezrele dečke za sistematični pokolji in požig vsega anti-monarhističnega. Ideja se pa na oboroženo nasilje poživlja, mnogi njenih nosilcev utesuje propasti, ona ostane živa in se giblje naprej. Kaj bi dosti govorili! Evo števil: leta 1914. je bilo v Evropi 20 monarhij in troje republik, danes imamo 17 republik in 13 monarhij. Nove republike se že spet porajajo.

Osebnost. Gospod Vladislav Fabjančič, bivši nacionalistični študent, nato socialpatriot, potem komunist, Kocmurjevec, spet komunist, nato samostojen delavsko-poljedelski „marksist“, izdajatelj „Delavskih novic“ in prvoborilec za kristanovskokorupcijski konsumski rdeči veletok, je v tihih premišljevanjih v ljubljanskem mestnem arhivu krog svojega političnega razvoja zaključil. Po neki vesti iz „Slovenca“ posnemamo, da je postal orjunaš. „Orjuni“ na tej pridobitvi častitamo in se ji priporočamo, naj nas ob priliki reši še kakšnih podobnih voditeljskih kapacitet. Okoli Kristana ji bo žetev še izdatna. Častitamo tudi tistemu delavstvu, ki je znalo v vseh teh dolgih letih po prevratu raznim Fabjančičem, Stefanovičem, Golouhom in podobnim korakterjem tako zvesto in poštivovalno posojati svoj nos. — Ta notica bi ne bila popolna, če ne bi ugotovili, da g. Fabjančič v „Slovencu“ svoje orjunaštvo že zanika. Temu bomo kmalu prišli na dno.

Triki. Sramotno krvoprelitje v Trbovljah skuša nacionalistični tisk omiliti sedaj z neumno trditvijo, da so Trbovlje gnezdo nemčurstva, da je to nemčurstvo provociralo pokol in da je bil skrajni čas, da poseže jugoslovanski nacionalizem s svojo težko roko v to gnezdo. To neumno trditve črpajo vladni reptili iz zagrebških in beogradskih vladnih reptilov, ki razmere v Sloveniji prav gotovo slabše poznajo nego korupcijo, iz katere črpajo svoje nedostojno življenje. Pustimo na stran ugotovitve, da žrtve na delavski strani že po imenu dovolj jasno kažejo svoje čisto slovensko pokoljenje; pustimo tudi na stran ugotovitve, da je za 20. stoletje ravno takšna sramota dvigniti orožje proti slovenskemu kakor proti nemškemu ali kulakaferskemu človeku; ugotovimo le to dejstvo: gospoda, ki zagovarja nasilje, se vendarle sramuje nedeljskih nasilij, tudi v kolikor so se zgodila na orjunaški strani — komunistična nasilja obsojamo mi kakor vsi pošteni ljudje. Če bi se jih ne sramovala, bi jih ne skušala zavijati v

barvane papirčke. Ko smo v ponedeljek v pogovoru s krškimi orjunaši povedali, da obsoja socialistično načelo nasilje tudi kot obrambno sredstvo, nas je eden izmed orjunaških voditeljev začudeno apostrofiral: Vi ste torej nekaki moderni Kristusi! — Gotovo nismo Kristusi, toda nas ni sram zagovarjati in delati kolikor je v naši moči, po Jezusovih načelih. Ali bi bilo morda Orjuno sram?

Kako se bo izvedla preiskava? Ministrski svet se tako zanima za trboveljske dogodke, da je določil kar enega državnega podtajnika, Pribečičevega demokrata Wilderja, kot preiskovalca. „Slovenec“ poroča, da je ta Wilder sam orjunaš. S tem pada vsako upanje, da se bo preiskava nepristransko izvedla, v vodo, ker če bi bilo vladi kaj do objektivnosti, bi ne določila zanjo posamezne osebe, še manj pa strankarsko na eno stran eksponirane. Temveč bi imenovala nevtralno komisijo, kvečjemu iz pristašev vseh strank. V naši državi se suverenost vsega ljudstva ne priznava, na krmilu so neke klikke, ki se delajo norca iz demokratičnega imena in te počenjajo, kar hočejo.

Trboveljske obč. volitve so bile zaradi nedeljskih dogodkov preložene. Nam vse tako zdi, da so bili tisti dogodki tudi zaradi te preložitve naročeni.

Južni železničarji niso s 1. junijem prejeli plač po novem zakonu, kakor je bilo poročano, da se mora zgoditi, temveč se bo to zgodilo šele 1. julija. Prometni minister Popović je moral izrecno zahtevati, naj tudi ljubljanska direkcija konča svoje delo okrog tega vprašanja.

Za najboljši načrt, ki naj bi služili zgradbi novega Osrednjega in okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, so bile razpisane visoke nagrade. Prišlo je 31 načrtov, 1. nagrado 30.000 D je dobil arhitekt Rudolf Lubinsky iz Zagreba. 2. 25.000 Din sta dobila arhitekta Oskar Jenko iz Zagreba in Alojzij Lovrenčič iz Ljubljane. 3. nagrada 20.000 Din pa ljubljanska arhitekta Rado Kregar in Vladimir Šubič. Vsi načrti so razstavljeni do 10. tm. v prostorih Osrednjega urada v Zagrebu, Preradovičeva ul. 42., II. nadst. vsak dan od 8—14.

Albanski uporniki so zavzeli Tirano in Valono, Vlada je odstavljena.

Krvava kapitalistična gostilja. V Solunu je prišlo do spopadov med policijo in stavkujočim tobačnim delavstvom. Ubitih je bilo 38 delavcev.

Kaj se godi na Rumunskem, je težko vedeti, ker ne prihajajo v Jugoslavijo nobena točna poročila. Po nekkih vesteh je general Avarescu na čelu 50.000 kmetov vkorakal v Bukarešto, da izsili odstop sedanje vlade, ki jo obtožuje korupcije.

Nemška vladna kriza, je zaenkrat končana, približno tako kakor pri nas: vse ostane pri starem.

V Krakovem je pričel ogromen proces proti soudeležencem pouličnih bojev, ki so se odigrali 6. nov. l. l. v tem mestu, ko je hotela reakcija z vojaško silo ukrotiti stavkujoče delavstvo, takrat je bilo 32 vojakov, policistov in civilistov ubitih, okrog 250 pa ranjenih. Kot priče bodo zaslišali 228 oseb, obtožence bo zagovarjalo 14 advokatov.

Predsednik francoskega parlamenta je postal Herriotov radikalec Painlevé.

Podmorski predor med Angleško in Francosko je že star načrt, na katerega se na obeh straneh pridno pripravljajo. Izgleda da bo angleška delavska vlada ta načrt uresničila. Po Binkoštih bo sprejel Macdonald poseben odbor iz zastopnikov vseh strank, ki se je sestavil nalašč za izvedbo tistega načrta. Baje stoji do 400 poslancev na njegovi strani.

Washingtonska senatna komisija je odklonila posojilo, ki bi ga naj Nemčija dobila. — Senator Noria je odkril novo korupcijo, pri kateri je predsednik Coolidge osebo neudležena. Če se obdolžitve izkažejo kot resnične, ne bo mogel Coolidge nič več kandidirati za predsednika.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

Iz stranke.

Seja nadzorstva SSJ se bo vršila v nedeljo 8. junija v pisarni pokrajinskega tajništva SSJ v Krškem. — Dnevni red: 1. Konstituiranje novega nadzorstva. — 2. Kontrola. (Na željo s. Umeka.)

SRBSKO LJUDSTVO O DUHOVNIKI.

[Kdor misli, da smo dobili iz Srbije samo korupcijo in nov pruski reglement, naj si prečita teh par pregovorov, ki jih je nabral Dušan Peter Bleđović med preprostim ljudstvom in jih izdal med drugimi v knjigi. Ljudstvo, ki tako misli, je lahko zaostalo in je še premalo energično, da bi obračunalo s svojim korumpiranim voditeljstvom, toda to ljudstvo ima dovolj zdravja v sebi, da bo lahko napredovalo.]

Čuvaj se sprednjega dela pri volu, zadnjega pri oslu in vseh delov pri menihu.

Križam svoje meso, pravi menih, pri tem pa polaga gojat in pečenko križema na maslen kruh.

O, koliko moramo zaradi cerkve trpeti! kriči opat, ki si je opeknel prste na ravnokar pečenem piščancu.

Ce bi bilo res, kar duhovniki uče, bi sami ne živeli tako razkošno.

Duhovnik ne čita dveh maš za eno samo plačilo.

Delo ni sramota, pravi nuna pri pranju meniških blač.

Kdor blagoslovljene sprejema, postane sam blagoslovljen, pravi dekla in spusti meniha v svojo kamrico.

Kjer je na zemlji lepa pokrajina, tja v rže hudič kakega plemenitaša ali samostan.

Čim bližje samostan, tem bednejši je kmetijski stan.

Duhovnik nosi dvojni ključ: do polne sklade in v nebeško luč.

V samostanski senci vse veni, samo ženske plodovite naredi.

Menihi so ubili duba in iznašli duhove.

Dopisi.

DOPIS S SUŠAKA.

Na svojem potovanju sem čital o spopadu med orjunaši in delavci v Trbovljah. To so žalostni dogodki, ali bili so neizogibni. Če so politične oblasti dovolile to orjunaško provokatorično manifestacijo, so tudi njeni funkcionarji odgovorni za posledice. Vsak pameten človek vidi, da je ljudska množica do skrajnosti nezadovoljna z radikalno-demokratskim režimom, istotako pa ljudstvo ve, da so orjunaši in sokoli [seveda le njihovi vrhovi, ne „nižja“ masa, op. ur.] samo eksekutivni elementi obstoječega državotvornega režima. Ni treba biti baš komunist ali socialist, da boš spoznal orjunaško parado za provokacijo. V takem centru utrujenega in bednega ljudstva, kakor so Trbovlje, morajo takšne oficialne parade vsakega poštenega človeka izzivati, ljudska nevolja spontano izbruhne, na posledice v takem momentu nihče ne misli. [Kolikor je dozdej razvideti, trboveljska morija ni bila plod takšnega momenta, temveč plod dolgotrajnih medsebojnih izzivanj. „Nedolžni“ orjunaši so bili na pr. predzadajo nedeljo zažgali komunistično zastavo v Zagorju! Tudi bo treba šele ugotoviti, kdo je v Trbovljah oddal prvi strel. Orjunaši pravijo, da komunisti, oglašajo se pa očitvidi, ki trde, da je padel iz orjunaških vrst, takoj potem, ko se je eden izmed vročekrvnih komunističnih fantičev zagnal v zastavonošo ljubljanske Orjune, da mu iztrga prapor. Naj se ta poročila trdno ugotovijo, potem bomo mi „Orjuni“ pa „Narodu“ in „Jutru“, ki vsako dokazano krivdo na orjunaški strani kratkomalo zmolčujeta, še vse drugače spregovorili, op. ur.] Več kakor gotovo je, da so bili orjunaši dobro preskrbljeni z orožjem, kakor je to njihov princip. Saj so se že po vsej državi na svojih ekskurzijah pokazali kot zanesljivi mirotvorni elementi. Zato je tudi logično, da se je nasprotna stran za obrambo oboroževala. [Naš dopisnik seveda dobro ve, da je to logika neumnežev in hujskačev. Ur.] Kjer pa sta dva nasprotujoča si tabora pripravljena na boj, se bo ta boj tudi izvršil, to prinaša situacijo s seboj. Pri trboveljskih dogodkih ne gre toliko za to, kdo je prvi streljal, ampak za to, kdo je prvi izzival in to so storili orjunaši že s svojim demonstrativnim pohodom v Trbovlje zato so oni odgovorni za posledice. Da bodo povrh vse nesreče s strani vlade, ki je sokriva na dogodkih, zopet surovo postopati z nasprotniki Orjune, to se zna. [Vladna glasila na te surovosti že hujskajo. Ur.] In to bo spet nezadovoljstvo med narodom samo povečalo. Kam pridemo? Če želi vlada mir v državi tedaj je njena dolžnost, da prepreči nadaljnje takšne nepotrebne in žalostne dogodke in razpusti to do skrajnosti ofenzivno orjunaško organizacijo. — Veritas.

[Op. ur.: Razpustiti? Odločno smo proti temu! Tako preganjanje Orjune bi imelo enak učinek kakor preganjanje komunizma — razdraženost bi povečalo. Komunizma bi bilo že davno konec, če bi mu vlada ne pomagala z denarjem [agenti provokaterji] in mučenilstvom. Komunistično in orjunaško gibanje ima vlada rada, ker v mesebojnem boju ljudstvo ne more priti do pameti, da ga ona lažje molze. Terozizem je treba premagati idejno, dopovedati moramo ljudstvu, da takšne žrtve ne pomagajo, ampak da gibanjem samim škodujejo. pa povzročajo nove žrtve brez konca in kraja.]

Zabukovica. Poročilo o shodu v Zabukovici bom napravil bolj na kratko, če bo pa potrebno, se oglašim pozneje. Pripomniti moram predvsem to, da seje s. [bogve, kje je ta „sodrug“ organiziran! Pri kovinarjih menda vendarle ne? Op. ur.] Mihevc precej jezil nad blatenjem raznih oseb. Če so take osebe res kaj zagrešile, vrzite jih iz Strokovne komisije ven. V kratkem se bo vršil kongres Strokovne komisije, pošljite tja delegata in ta naj prime enega ali drugega za kravatec ter naj reče: Ti si falot, pa ti si tudi falot, ven s teboj! itd. Komaj sem se zdržal, da nisem prasnul v smeh. Po končanem Mihevčevem referatu sem se pa javil med drugimi tudi jaz k besedi, ter navzoče sodruga opozoril, da naj na kongresu delegat nikar ne stori ta-

ko, kakor je nasvetoval s. Mihevc, ker gospodje v Ljubljani takih besed ne prenesejo, če delegat falotarij ne bi mogel dokazati. [Tudi če bi jih lahko dokazal, so kaznive! Samo dejstva smeš očitati, zmerjati sploh ne smeš! Op. ur.] Nato sem prosil sodr. Mihevca, naj mi pojasni, kako naj dotični, ki je te ali one falotarije odkril, to odkritje dopove delavcem in delegatom, ki bodo volili in voljeni, če se ta, ki je kaj odkril, ne sme poslužiti časopisja. Ne-poučeni delegatje bi ne bili zmožni odpraviti napake pri Strokovni komisiji in kongres bi nam nič ne koristil, temveč le oškodoval blagajne strokovnih organizacij. Na mojo prošnjo mi sodr. Mihevc ni dal odgovora, temveč je pripomnil, da smo Naprejevci podobni tercialkam, ki zahtevajo, da se vsak očenaš moli tako, kakor je zapisan. Tako, tako tercialkam ste podobni tudi vi, Socialistovci, namreč posebno oni tercialki, ki je zapalila grmado, na kateri je stal in gorel od katoliških duhovnov in škofov obsojeni Jan Hus. Sodr. Mihevc mi je tudi zatrdil, da je ravno on največji sovražnik Kristana in da se on že vse življenje bori zoper njega [kovinarji se bodo smejali najbolj pristrčno! Op. ur.]. Seveda če bi mi Naprejevci pripravljali delegate za kongres tako, kakor jih vi pripravljate še danes, potem bi se tudi mi Kristana vse življenje ne mogli otresti. Toliko naj vam bo povedano, da se Naprejevci ne damo kar tako spraviti iz sedla, napadali bomo še naprej, dokler ne bo pri Strokovni komisiji in v delavskem pokretu vse urejeno tako, da bomo zadovoljni tudi mi. Napadali bomo vse tiste osebe, ki takšne ureditve ne pustijo. — Ernest Bratec.

PRAVILNA VZGOJA ZAČENJA V ZIBELI

Navada in njeno ustvarjanje so hvaležno polje za proučevanje in vsi vzgojitelji se jako zanimajo za vprašanje, kako naj se detetu pomaga, da pridobi dobre navade in se iznebi slabih.

Dušešlovje je napredovalo tekom zadnjih desetih let velikopotezno. Dandanes vemo veliko več o delovanju človeškega uma in čustvovanja. Mnogo starih nazorov smo morali popolnoma izpremeniti. Danes se zavedamo, da mnogo navad, ki nas obvladujejo v vsem našega življenju, izvirajo takorekoč iz zibeli — gotovo pa iz prvih let našega življenja.

Navade so posledica ponovljenega dejanja. Dete se rodi brez navad, vsi pa vemo, kako hitro si jih pridobi. Dete joče, ko se občuti neprijetno, in opazi da mu radi joka ustrezajo. Občutljivi možgani novorojenčkovi zaznamujejo ta vtis in kmalu se navadi jokati čim mu nekaj manjka.

Da-li so navade deteta dobre ali slabe, je večinoma odvisno od oskrbovalca samega. Prvi dve leti sta važna doba v človekovi vzgoji. Prvi pouk je posvečen obvladovanju telesnih organov in ustvarja se temelj za navade poznejšega življenja.

Dete je treba prav rano privaditi na red v spanju, jedi, kopanju, igranju itd. Ni pametno igrati se z njim preveč ali prenaporno. Ne le da postane razburjeno, kar utegne ovirati prebavo in spanje, marveč razvija tudi v sebi navade odvisnosti. Izmed vseh navad pa so one neodvisnosti najbolj zaželjive in nikdar ni prerano začeti dete vzgajati k neodvisnosti, da se navadi skrbeti samo za sebe.

Ko učimo dete sedeti ali hoditi, ga ne smemo nikoli pustiti samega, predno ni dovolj pripravljeno za to. Dete ve veliko bolj kakor odrasli človek, kdaj je njegovo okostje zadosti močno, da vzdrži njegovo težo, in dete vporabi to zmožnost, čim je za to čas.

Neverjetno je, koliko mater daja svojim detetom v usta cucelj. Ne le da kvari cucelj obliko ust in zob, marveč je bakteriološko nesnažen in vzrok mnogim okuženjem grla in bezgavk.

Cucanje palca ali prstov je nevarno iz istih razlogov. Če je dete še jako mlado, je prav lahko odvaditi ga, če se rokavi košuljice pripnejo k matraci z varnostno zaponko.

Nikdar ni prerano, da začnemo otroku zabijati navade obzirnosti proti drugim in željo biti drugim na uslugo. Čim bolj zaposlen je otrok in čim več misli posvečuje drugim, tem manj časa ima premišljevati o samem sebi in razvijati navade, ki so škodljive in težko odpravljive.

Največje važnosti je, da nikdar ne zažugamo ali obljubimo otroku nečesa, česar ne mislimo izpolniti. Otroci verjame v resnicoljubnost svojih staršev. Malokdaj se zavedamo, koliko škode storimo mladi in dovzetni duši, če ta odkrije, da roditelj, v katerega je zaupal, ni mož-beseda. Dostikrat je prav lahko in je celo potrebno, da tisti, ki daje otroku kako povelje, pove razlog take napovedi. To prispeva k otrokovi razumnosti in otrok tem rajši uboga.

Vlivati strah in bojazljivost v mlado dušo je morda najhujše, kar je mogoče storiti. Nič nima bržkone bolj trajne posledice na podzavest kakor strah. Nervoznost v poznejšem življenju izvira dostikrat iz strahu, ki ga je odrasli zabijal v dušo otroka.

FLIS.

Lastnik: „Sloga“, r. z. z. o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

6. VI Tiskarna bratov Rumpret v Krškem

12 0